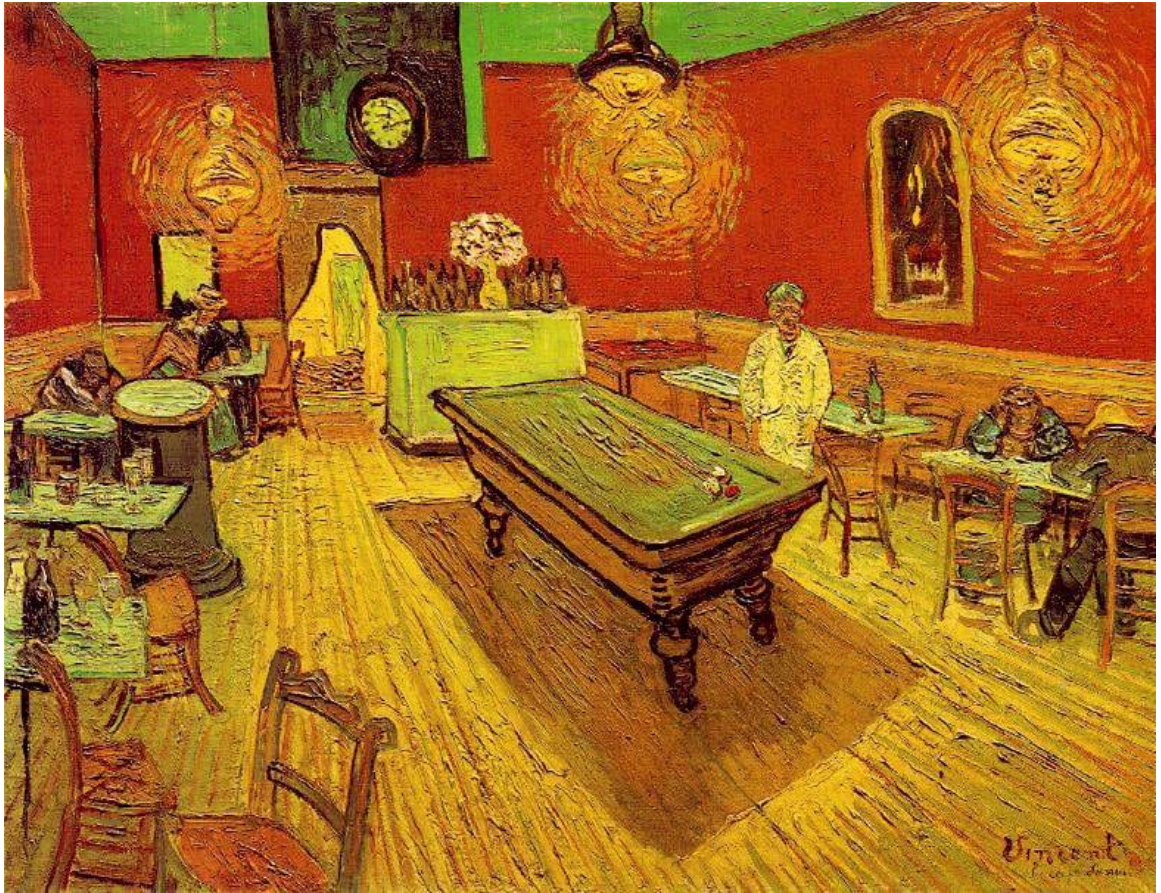

Έναστροη Νύχτα πάνω από την
Auver sur Oise

Αναστασία Μανιουδάκη

Η καλή μέρα από το πρωί φαίνεται. Και όντως εκείνη η μέρα έχει ξεκινήσει πολύ καλά, σκέφτηκε η Κλειώ καθώς έβαζε ακόμη μια φορά πρώτη για να μετακινηθεί μόλις 2 μέτρα. Ακριβώς έξω από το παράθυρο της ένα μηχανάκι αναμετρούταν με τους πλάγιους καθρέφτες του αυτοκινήτου της, προσπαθώντας να ελιχθεί στο μικρό κενό ανάμεσα στις λωρίδες κυκλοφορίας.

Είχε ξυπνήσει από το στριγκό ήχο του θυροτηλεφώνου μισή ώρα πριν το καθιερωμένο της ξυπνητήρι στις 8. Μουρμουρίζοντας κατάρες στο κράνος του κούριερ που έβλεπε στην μικρή οθόνη, έβαλε στα γρήγορα μια ρόμπα και άνοιξε την πόρτα.

Νυσταγμένος, ο μεταφορέας της παρέδωσε ένα σφραγισμένο φάκελο. Στο ημίφως της αυγής της φάνηκε πως δεχόταν ένα μήνυμα από ένα χαμένο βασίλειο του βυθού. Το μισοσηκωμένο κράνος ενωνόταν με το κεφάλι του άνδρα δίνοντας του την όψη υδροκέφαλου θαλάσσιου τέρατος. Στο εσωτερικό του φακέλου η Κλειώ βρήκε μερικά έγγραφα από γνωστό δικηγορικό γραφείο. Χαμογέλασε. Ήταν επίσημα ξανά ελεύθερη.

Το φανάρι άναψε πράσινο και σχεδόν αμέσως άλλαξε σε πορτοκαλί. Η Κλειώ πάτησε γκάζι και πέρασε. Δεν την έπαιρνε να αργήσει στο γραφείο. Το γραφείο ή μάλλον καλύτερα το μουσείο. Ο πρώην πλέον άντρας της την κατηγορούσε ότι περισσότερη ώρα περνούσε με τους ζωγράφους της παρά μαζί του. Δεν του το είπε ποτέ αλλά πως να συγκριθεί εκείνος με τον Ντα Βίντσι, τον Μανέ και τον Βαν Γκογκ.

Στην αρχή δεν είχε πρόβλημα με τις πολλές ώρες που περνούσε η Κλειώ είτε στο γραφείο είτε μελετώντας για το διδακτορικό της. Της έλεγε ότι θαύμαζε την επιμονή της και το κουράγιο της. Μετά όμως το κουράγιο και η επιμονή μεταμορφώθηκαν σε αναισθησία και εργασιομανία. Σίγουρα δεν βοήθησε και το γεγονός ότι η Κλειώ για να ξεφύγει από την κριτική στο σπίτι, άρχισε να δουλεύει ακόμα περισσότερο. Στο μυαλό της κατηγορούσε αυτόν που δεν ήταν και τόσο ενδιαφέρον τελικά. Δεν είχε πάθη, ούτε δημιουργικό πνεύμα, ήταν ένας κοινός άνθρωπος με σάρκα και οστά. Το διαζύγιο έμοιαζε προδιαγεγραμμένο και τώρα η Κλειώ βρισκόταν κάπου μεταξύ ανακούφισης και θλίψης.

Πέρασε τις μπάρες του πάρκινγκ και άφησε το αμάξι. Τα τακούνια της χτυπούσαν ρυθμικά στο μαρμάρινο δάπεδο των διαδρόμων μέχρι που έφτασε μπροστά σε μια πόρτα. Πίσω της, την περίμεναν οι δημοσιογράφοι και η πρώτη μέρα της καινούριας της ζωής.

Οι πολιτιστικοί ρεπόρτερ είχαν πάρει από ώρα τις θέσεις τους. Η συνέντευξη τύπου ως συνήθως καθυστερούσε να ξεκινήσει. Στη σκηνή του μεγάλου αμφιθέατρου του μουσείου κάτω από ένα βαθύ κόκκινο βελούδο βρισκόταν το μυστηριώδες αντικείμενο του ενδιαφέροντος. Οι δημοσιογράφοι κοίταζαν τη σκηνή παίζοντας νευρικά με τα στυλό τους.

Πίσω από την κουϊντα η Κλειώ, αφού έφτιαξε το σακάκι της, κοίταξε για τελευταία φορά τις σημειώσεις της και βγήκε στη σκηνή. Όλα τα μάτια στράφηκαν πάνω της, η σιγή ήταν απόλυτη.

<<Καλησπέρα σε όλους, είπε η Κλειώ. Είναι μεγάλη μας χαρά να σας έχουμε όλους εδώ σε μια τόσο σημαντική μέρα για το μουσείο μας. Για μένα προσωπικά, ως επιμελήτρια της ευρωπαϊκής συλλογής, η σημερινή μέρα σηματοδοτεί την εκπλήρωση του στόχου που είχα όταν ανέλαβα τη θέση αυτή πριν από πέντε χρόνια, να μπει το μουσείο μας στο χάρτη των σημαντικότερων συλλογών στην Ευρώπη.

Χωρίς άλλες καθυστερήσεις, σας παρουσιάζω την “Έναστροη Νύχτα πάνω από την Auvers sur Oise”, το νεότερο απόκτημα της συλλογής μας. Το χαμένο αριστούργημα του Βίνσεντ βαν Γκογκ ήρθε στο φως πριν μερικούς μήνες στο πατάρι της εγγονής του παντοπώλη της επαρχιακής κωμόπολης, όταν οι υπηρεσίες του δήμου άδειασαν το σπίτι μετά το θάνατο της. Ανεξάρτητοι ειδικοί από τους μεγαλύτερους οίκους δημοπρασιών αλλά και ακαδημαϊκοί, με έκπληξη επιβεβαίωσαν ότι πρόκειται για έργο του μεγάλου καλλιτέχνη. Όπως γνωρίζετε ο Ολλανδός ζωγράφος άφησε πίσω του εκτενή αλληλογραφία με τον αδερφό του Τεό. Τα γράμματα αυτά αποτελούν ευαγγέλιο για τους ερευνητές καθώς εκεί αναφέρονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο όλα του τα έργα. Για αυτήν την έναστροη νύχτα όμως δεν έχουμε καμία αναφορά, πάρα μόνο την αυθεντική υπογραφή του καλλιτέχνη στο ίδιο το έργο και το ιδιόχειρο σημείωμα στο πίσω μέρος του καμβά, ότι δίνει τον πίνακα σε αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες του παντοπωλείου. Ειδικοί συνηγορούν, ανάμεσα τους και εγώ, ότι πιθανότατα πρόκειται για το έργο που δούλευε λίγες μέρες πριν

δώσει πρόωρο τέλος στη ζωή του. Η έρευνα βεβαίως είναι σε εξέλιξη>>.

Δεκάδες φωνές αντήχησαν ταυτόχρονα. Οι δημοσιογράφοι όρθιοι κουνώντας τα μπλοκάκια τους προσπαθούσαν να τραβήξουν την προσοχή της Κλειούς. Εκείνη προσπάθησε να τους απαντήσει όσο καλύτερα μπορούσε. Ναι, το έργο αγοράστηκε από το μουσείο. Όχι, το ποσό δεν θα ανακοινωθεί. Ναι, το έργο θα παρουσιαστεί στο κοινό πολύ σύντομα.

Υποσχόμενη ότι μέσα στις επόμενες ώρες θα λάβουν ένα δελτίο τύπου με όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και προσκαλώντας τους να θαυμάσουν το έργο που είχε πια αποκαλυφθεί, η Κλειώ κατάφερε να ξεφύγει από την μέγγενη των ερωτήσεων.

Με το που έφτασε στο γραφείο της, έβγαλε τα τακούνια της και σωριάστηκε στην καρέκλα. Ο κόσμος της τέχνης φαίνεται γυαλιστερός σε όσους είναι απ' έξω, σκέφτηκε, μέρες όμως σαν την σημερινή ήταν ο αφρός της δουλειάς του επιμελητή. Η Κλειώ τις ανεχόταν σαν κάτι αναγκαίο. Σιχαινόταν να μιλάει μπροστά σε κόσμο.

Κοίταξε τα χαρτιά στο γραφείο της. Η γραφειοκρατία δεν κάνει πίσω για κανένα. Αιτήσεις δανεισμού έργων για προσεχείς εκθέσεις του μουσείου, άλλες αιτήσεις για έργα που δανείζει το μουσείο προς τρίτους για περιοδικές εκθέσεις, εσωτερικά ζητήματα όπως η δημιουργία ακουστικών αρχείων για το audioguide της Αναγεννησιακής αίθουσας. Αποφάσισε να ασχοληθεί με το

τελευταίο. Μετά τη συνέντευξη τύπου δεν είχε όρεξη να μιλήσει σε κανένα.

Ευτυχώς δεν την ενόχλησε κανείς. Η Κλειώ χάθηκε για μερικές ώρες μεταξύ Cimabue και Verrocchio. Όταν σήκωσε το κεφάλι της είχε αρχίσει να νυχτώνει. Το ηλιοτρόπιο στο προβάζι του παραθύρου σιγά σιγά στρεφόταν προς την ανατολή για να καλωσορίσει τον ήλιο το επόμενο πρωί. Ωρα για σπίτι σκέφτηκε η Κλειώ. Δεν ήθελε να πάει. Ίσως τελικά εκείνος της έλειπε περισσότερο από όσο ήθελε να παραδεχτεί. Δεν ήταν όμως μόνο αυτό. Ένωθε σαν παιδί σε ζαχαροπλαστείο. Ήταν μια μοναδική ευκαιρία να ρίξει μια καλή ματιά στο χαμένο Βαν Γκογκ, χωρίς κανέναν πάνω από το κεφάλι της.

Γρήγορα έκλεισε τον υπολογιστή της και μάζεψε τα πράγματα της. Βγήκε από το γραφείο, όλοι είχαν φύγει. Η αίθουσα ήταν σκοτεινή. Τα άδεια γραφεία φαίνονταν μοναχικά χωρίς τους συναδέλφους της, όπως κάθε χώρος που είναι συνηθισμένος σε ανθρώπους. Προχώρησε μέχρι το ασανσέρ. Η λιχουδιά της την περίμενε στο υπόγειο.

Μέσα στο εργαστήριο των συντηρητών η “Έναστρο η νύχτα πάνω από την Auvers sur Oise” βρισκόταν πάνω σε ένα καβαλέτο. Ο πίνακας έμοιαζε και δεν έμοιαζε με την περίφημη έναστρο η νύχτα του Μομα. Στην πραγματικότητα ήταν σαν ο Ολλανδός ζωγράφος να πήρε σχεδόν όλα του έργα και να τα έβαλε μαζί. Ένα πελώριο κυπαρίσσι σε πρώτο πλάνο τρυπούσε τον ουρανό. Το φεγγάρι έλαμπε σαν αναμμένος πυρσός και τα αστέρια λαμποκοπούσαν

και συστρέφονταν σαν πορτοκαλοκόκκινα πυροτεχνήματα φωτίζοντας την πόλη. Εκεί ξεχώριζε η πολυγωνική εκκλησία με το μεγάλο καμπαναριό στο κέντρο της όπως τον θυμόταν από άλλα έργα. Ακόμα στην πλατεία του χωριού μια φωτεινή λίμνη δήλωνε το κεντρικό καφενείο. Πέρα από την πόλη απλώνονταν χωράφια με χρυσά στάχια και άλλα με ηλιοτρόπια.

Η Κλειώ χάζευε μαγεμένη. Ήθελε να ρουφήξει κάθε σπιθαμή του έργου, να παρατηρήσει και την παραμικρή λεπτομέρεια. Την έπιασε μια ακαταμάχητη επιθυμία να ακουμπήσει τον καμβά. Η εκπαίδευση της, τρομοκρατημένη, προσπάθησε να την αποτρέψει αλλά η Κλειώ έκανε ότι δεν άκουγε. Βάλε τουλάχιστον ένα γάντι, τσίριξαν τα χρόνια της στο πανεπιστήμιο. Βρε, δεν με παρατάτε ανταπάντησε η Κλειώ και το θέμα έμεινε εκεί. Στην αρχή με δισταγμό, χάιδεψε το έντονο impasto πάνω στο μουσαμά. Η χαρακτηριστική τεχνική του Βαν Γκογκ έκανε τα χρώματα κυριολεκτικά να πετάγονται έξω από τον καμβά, δίνοντας τρισδιάστατη αίσθηση σε όλο το έργο. Περνούσε το χέρι της απαλά πάνω από τα χρώματα και τα ένιωθε σαν να κινούνται. Ένα απαλό αεράκι θρόιζε στα φύλλα του κυπαρισσιού, τα στάχια έγερναν γλυκά και άφηναν τον αέρα να περνάει ανάμεσά τους. Τα αστέρια είχαν γίνει τεράστιες πύρινες σφαίρες που χόρευαν στον ουρανό. Το κόκκινο αγκάλιαζε το πορτοκαλί και μαζί βαλσάρανε με το μωβ και το μπλε. Μέχρι που μέσα στον τρελό χορό τους αγκάλιασαν και την Κλειώ. Μέσα σε ένα πολύχρωμο συνονθύλευμα γύριζαν και γύριζαν και γύριζαν και όταν σταμάτησαν το μόνο που ακουγόταν ήταν ένα νυχτοπούλι.

~~{}~~

Η σελήνη έκανε ότι μπορούσε για να φωτίσει τον επαρχιακό χωματόδρομο. Ένα μοναχικό νυχτοπούλι τιτίβιζε το μονότονο τραγούδι του. Ο αέρας μύριζε λεβάντα και στάχια. Η Κλειώ κοιτάξε γύρω της. Στεκόταν δίπλα σε ένα τεράστιο κυπαρίσσι ανάμεσα σε χωράφια με στάχια. *Πρέπει να ονειρεύομαι σκέφτηκε.* Έκλεισε τα μάτια της και τα ξανάνοιξε. Το κυπαρίσσι ήταν ακόμα εκεί. Είχε ξαναδεί τέτοιο όνειρο. Είναι από αυτά που δεν μπορείς να ξυπνήσεις μόνος σου αλλά πρέπει πρώτα να γίνει κάτι. Περιεργάστηκε ξανά το χώρο. Κυπαρίσσι, σταχοχώραφα, χωματόδρομος και προς τα δεξιά στο βάθος του δρόμου, ένα φως. *Φως, άρα πολιτισμός, τι νόημα έχει να κάθομαι μέσα στα χωράφια σκέφτηκε και ξεκίνησε κατά κει.* Μετά από 100 μέτρα ευχήθηκε να είχε ονειρευτεί ότι φόραγε αθλητικά και όχι τις γόβες. Τις έβγαλε και συνέχισε ξυπόλητη. Προχωρώντας προς το φως κατάλαβε ότι το πλησίαζε πιο γρήγορα απ' ότι περίμενε. Σταμάτησε αλλά συνέχισε να το κοιτάει. Το φως έρχονταν προς το μέρος της. Σε λίγο άκουσε ποδοβολητό αλόγων. Δυο μαύρα άλογα που πίσω τους έσερναν μια άμαξα έκαναν την εμφάνιση τους. Το φως που έβλεπε η Κλειώ ήταν ένα φανάρι, κρεμασμένο πάνω από τη θέση του οδηγού. Έκανε σήμα στον αμαξά να σταματήσει. Τα άλογα ακινητοποιήθηκαν μπροστά της. Όπως και αυτά, η άμαξα ήταν ολόμαυρη αν και τα είχε τα χρονάκια της αφού η μπογιά ξέφτιζε σε σημεία και αποκάλυπτε το ξανθό ξύλο.

<< Τι θες κοπελιά; Δεν είναι εδώ στάση>>. είπε ο οδηγός στα γαλλικά.

Στα γαλλικά; Η Κλειώ είχε κάνει κάποια μαθήματα στο λύκειο αλλά τώρα συνειδητοποίησε ότι μπορούσε να τον καταλάβει μια χαρά.

<< Δεν ξέρω. Εσείς που πάτε;>> του απάντησε και εκείνη στην ίδια γλώσσα που ξαφνικά τη μιλούσε σαν να ήταν η μητρική της.

<< Αυτή είναι η τελευταία άμαξα για την Auver sur Oise. Μην με καθυστερείς. Πες τι θες να τελειώνουμε>>.

<<Θα ήταν εύκολο να με πάτε μέχρι το χωριό;>>

<<Τι είναι αυτά που μου τσαμπουνάς; Να πάρω πελάτη από τη μέση του πουθενά. Θα χάσω τη δουλειά μου. Καλό βράδυ, κοπελιά>>. είπε και έπιασε τα γκέμια.

Πριν όμως ξεκινήσει ξανακοίταξε την Κλειώ και είπε << Άντε έλα, θα σε πάω μέχρι το χωριό. Τι να σ' αφήσω κορίτσι πράμα μέσα στα χωράφια. Κάτσε δίπλα μου, μην ενοχλήσουμε τους άλλους>>. Με το που τελείωσε τη φράση του, τρεις υπόκωφοι χτύποι ακούστηκαν από το εσωτερικό της άμαξας.

<<Άντε άντε, αρχίσανε να βαράνε από μέσα>>.

Η Κλειώ ανέβηκε γρήγορα και βολεύτηκε δίπλα στον αμαξά.

Λίγο αφού ξεκίνησαν η Κλειώ παρατήρησε ότι ο οδηγός την κοιτούσε από πάνω μέχρι κάτω. Ένωθε άβολα αλλά έκανε ότι δεν είχε καταλάβει κάτι. Από τη μια δεν ήθελε να του ζητήσει το λόγο

γιατί ήταν στην ανάγκη του από την άλλη σκέφτηκε ότι ήταν όνειρο και μπορούσε να κάνει ό,τι θέλει. Αν και για όνειρο τραβούσε πολύ και εκείνος παραμύριζε ιδρώτα, σαν αυτό να μην ήταν αποτέλεσμα του κοιμισμένου εγκεφάλου της αλλά σαν αυτός και οι άπλυτες μασχάλες του να βρίσκονταν όντως δίπλα της.

<<Σας παρατηρώ τόση ώρα που με περιεργάζεστε. Υπάρχει κάποιο πρόβλημα;>> είπε τελικά

<<Να σου πω, έλα τώρα, μεταξύ μας, από το Saint Remy το έσκασες; Τα ρούχα σου είναι πολύ περίεργα. Για να μην σχολιάσω ότι είσαι ξυπόλητη με τις γάμπες όλες έξω;>>

Auver sur Oise, Saint Remy και τα δύο μέρη που ανέφερε ο αμαξάς ήταν μέρη που είχε ζήσει ο Βίνσεντ Βαν Γκογκ. Η Auver sur Oise ήταν το χωριό που πέρασε του τελευταίους του μήνες αφού πήρε εξιτήριο από το ψυχιατρείο Saint Remy. Μάλλον πολύ μ' επηρέασε η πρωινή παρουσίαση, σκέφτηκε και μετά: Πλάκα θα 'χε να με ρούφηξε ο πίνακας. Αυτή η επίμονη δεύτερη σκέψη είχε αρχίσει να της δίνει στα νεύρα, την έδιωξε ξανά. Κοίταξε και τα ρούχα της. Φορούσε το ταγιέρ με το οποίο είχε πάει στη δουλειά το πρωί. Το σχόλιο του αμαξά την έκανε να αισθανθεί αμήχανα και ο θυμός της φούντωσε περισσότερο.

<<Μα καλά, δεν γνωρίζετε ότι αυτή είναι η τελευταία μόδα στο Παρίσι; Αλλά πού να το ξέρετε εσείς αυτό>>. είπε η Κλειώ.

<<Καλά, καλά>> είπε ο αμαξάς και η Κλειώ κατάλαβε ότι δεν πείστηκε.

Δεν μίλησαν άλλο και σε λίγο φάνηκαν τα πρώτα σπίτια του χωριού.

Η άμαξα έκοψε ταχύτητα καθώς περνούσαν τα σκοτεινά αγροτόσπιτα και τελικά σταμάτησε στο μοναδικό φωτεινό σημείο, το πανδοχείο “ Το γελαστό βαρέλι”, όπως την πληροφόρησε η πινακίδα στο εξωτερικό. Το κτίριο ήταν ολόιδιο με αυτό στο χαμένο πίνακα του Βαν Γκογκ.

“Auver sur Oise , τελευταία στάση” φώναξε ο αμαξάς.

Η φωνή του οδηγού ήταν το σήμα για να ανοίξουν οι πόρτες της άμαξας αλλά και του πανδοχείου. Ένα πολύβουο πλήθος πλημμύρισε την αυλή. Δύο νεαροί, μάλλον υπάλληλοι του πανδοχείου, σκαρφάλωσαν στο κιβώτιο της άμαξας και έδιναν τις βαλίτσες στους ανυπόμονους επιβάτες. Η Κλειώ είχε κατέβει στο δρόμο και στεκόταν δίπλα στον αμαξά παρακολουθώντας το πολυάσχολο κοπάδι το κόσμου. Κάτι δεν κόλλαγε μ’ αυτή την κατάσταση. Το όνειρο αυτό ήταν πολύ στρωτό.

“Έλα μαζί μου.” της είπε ο αμαξάς.

Τον ακολούθησε προς μια ψηλή και εύσωμη γυναίκα γύρω στα 40 που φαινόταν ότι συντόνιζε την κατάσταση.

“Μαντάμ Ζινού, το γεμίσαμε το πανδοχείο σας και σήμερα.”

“Αγαπητέ, ο κόσμος έρχεται γιατί γνωρίζει τις ανώτερες υπηρεσίες μας και τις ομορφιές του τόπου μας. Μην το παίρνετε πάνω σας.”

Ο αμαξάς ένευσε συγκαταβατικά.

“ Κάτι ακόμα, περιμάζεψα αυτή την κοπέλα” είπε εκείνος δείχνοντας την Κλειώ “ κοντά στο κυπαρίσσι του κουφού. Δείτε μήπως τη φιλοξενήσετε το βράδυ”.

Η Κλειώ κοίταξε έκπληκτη τον οδηγό. Ήταν εντελώς απροετοίμαστη για αυτή τη μικρή καλοσύνη.

“ Κοπέλια, έχεις λεφτά;” Είπε η Μαντάμ Ζινού

“Έεε” έκανε η Κλειώ και έψαξε τις τσέπες της. Ήταν άδειες. “Όχι”

“Αμάν, με τους τζαμπατζήδες σου, Αρμάντ” είπε η Μαντάμ Ζινού
 “Το γελαστό βαρέλι είναι επιχείρηση όχι ίδρυμα. Ας όψεται η καλή μου η καρδιά. Έλα κοπελιά, θα κοιμηθείς στο κελάρι και αύριο δρόμο από ‘δω”

Με συνοπτικές διαδικασίες η Ζινού οδήγησε την Κλειώ στο κελάρι και έκλεισε την πόρτα πίσω της.

Το κελάρι μύριζε ταγκισμένο τυρί και κρεμμύδια. Καλύτερα από την ξινισμένη μπύρα της ταβέρνας σκέφτηκε η Κλειώ και βολεύτηκε πάνω σε κάτι σακιά με πατάτες. Το πρωί θα ξυπνήσω στο κρεβάτι μου είπε στον εαυτό της και κοιμήθηκε έναν γλυκό ύπνο.

Η Κλειώ ξύπνησε και άπλωσε το χέρι της να πιάσει το κινητό της. Αντί για τηλέφωνο έπιασε ένα καρτό. Άνοιξε τα μάτια της και το κοίταξε. Η μύτη του είχε μουχλιάσει. Πέταξε το καρτό και κοίταξε γύρω της. Βρισκόταν ακόμα στο κελάρι του γελαστού βαρελιού. Κάτι έχει πάει πολύ στραβά σκέφτηκε. Γιατί βρισκόταν ακόμα εδώ; Δεν μπορούσε να βαυκαλίζεται άλλο ότι ονειρευόταν. Σαν την τρελή βγήκε από το κελάρι και ανέβηκε δύο δύο τα σκαλιά μέχρι την ταβέρνα.

Στη σάλα, οι ένοικοι του πανδοχείου έπαιρναν το πρωινό τους. Η Κλειώ όρμησε στον χώρο, όπως ο ζεστός αέρας από τον φούρνο του γελαστού βαρελιού. Έπιασε από το μπράτσο μια σερβιτόρα και την ταρακούνησε.

“Που βρίσκομαι;”

“Εεεε... στο γελαστό βαρέλι.” Είπε η σερβιτόρα τρομαγμένη.

“ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΜΑΙ;”

“Στο γελαστό βαρέλι” είπε η σερβιτόρα που πια είχε βάλει τα κλάματα.

Σαν μεθυσμένη η Κλειώ την άφησε και κοίταξε γύρω της. Όλα τα μάτια ήταν καρφωμένα πάνω της. Μην δίνοντας σημασία, γύρισε προς το μπαρ. Στο τοίχο κρεμόταν ένα ημερολόγιο. 20 Ιουλίου 1890. Τα μεγάλα μαύρα γράμματα την χαστούκισαν. Πραγματικά είχε ταξιδέψει στο χρόνο; Τίποτα πια δεν έβγαζε νόημα. Τα μάτια των θαμώνων και η νεκρική σιγή στη σάλα την έπνιγαν. Όλοι την κοίταγαν σαν να το είχε σκάσει όντως από το ψυχιατρείο Saint

Remy και αυτό δεν ήταν μακριά από την πραγματικότητα. Τουλάχιστον έτσι ένιωθε. Βγήκε από το πανδοχείο. Τρεκλίζοντας άρχισε να περιφέρεται στο χωριό. Όλα έμοιαζαν τόσο φυσιολογικά. Γυναίκες με χωριάτικα φορέματα και σκουφάκια του 19^{ου} αιώνα κουβαλούσαν τα καλάθια τους με τα ψώνια της ημέρας. Οι μαγαζάτορες διαλαλούσαν τιςπραμάτειες του. Ο ταχυδρόμος περνούσε σφυρίζοντας, πάνω στο ποδήλατο του. Σε έναν τοίχο λίγο πιο κάτω παρατήρησε μια αφίσα.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΤΣΙΡΚΟ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΙ ΜΟΝΟ
ΦΑΝΤΑΜΑΓΟΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ AUVER SUR OISE

17 ΙΟΥΛΙΟΥ

ΚΛΕΙΣΕ ΤΟ ΕΙΣΗΤΗΡΙΟ ΣΟΥ ΤΩΡΑ!

Κάποιος μου κάνει πλάκα. Έπρεπε δηλαδή να πιστέψει ότι βρισκόταν σε ένα χωριό της Νότιας Γαλλίας τον 19^ο αιώνα; Το τελευταίο πράγμα που θυμόταν πριν βρεθεί εδώ ήταν να ακουμπά τον πίνακα του Βαν Γκογκ στο μουσείο. Θυμήθηκε όλες τις ταινίες που είχε δει με ταξίδι στον χρόνο και την έπιασαν τα γέλια. Ένα γέλιο στριγκό χωρίς καμία υποψία χαράς. Στις ταινίες πάντα ο πρωταγωνιστής έβρισκε μια εφημερίδα που του επιβεβαίωνε το ταξίδι. Στον κεντρικό δρόμο, βρήκε τον εφημεριδοπώλη και άρπαξε μια εφημερίδα. Τα νέα της Auver sur Oise, 20 Ιουλίου 1890. Ήταν επίσημο λοιπόν. Είχε μείνει και χάζευε την εφημερίδα, αγνοώντας τις φωνές του μαγαζάτορα ότι αν δεν έχει λεφτά να την αγοράσει καλύτερα να την αφήσει, όταν διαφορετικές φωνές παιδικές αυτή τη φορά της τράβηξαν την προσοχή. Παιδικές φωνές

που τραγουδούσαν. Έψαξε την πηγή του ήχου με το βλέμμα. Το θέαμα δεν ήταν κάτι το ιδιαίτερο, η Κλειώ όμως ένιωσε τις τελευταίες δυνάμεις της να την εγκαταλείπουν. Ένας νεαρός άνδρας με κατακόκκινα μαλλιά και μούσια προχωρούσε στον κεντρικό δρόμο, φορτωμένος με ένα καμβά, ένα καβαλέτο και μια τσάντα περασμένη στον ώμο του. Πίσω του ένα τσούρμο παιδιά του τραγουδούσαν και τον κοροΐδευαν.

“Πινακωτή, πινακωτή από το άλλο μου τ’ αυτί.” Έλεγε ένα παιδί.

“Μα δεν έχει άλλο αυτί.” Φώναζαν εν χωρώ τα υπόλοιπα παιδιά και έσκαγαν στα γέλια.

“Ει Βίνσεντ, άκουσες τίποτα καλό τελευταία;”

Ο άνδρας δεν έδινε σημασία στα παιδιά και τραβούσε το δρόμο του.

Η Κλειώ παρατήρησε ότι όντως έλειπε τμήμα από το αριστερό αυτί του άνδρα ή πιο σωστά του Βίνσεντ Βαν Γκογκ. Ένιωσε τα πόδια της να υποχωρούν και σωριάστηκε καταμεσής του δρόμου. Το τελευταίο πράγμα που πρόλαβε να σκεφτεί πριν χάσει τις αισθήσεις της ήταν *Σιγά μην δεν ήσουν και συ εδώ.*

Η διαπεραστική μυρωδιά του αιθέρα επανέφερε βίαια την Κλειώ στην πραγματικότητα. Ήταν κουκουλωμένη με μια κόκκινη κουβέρτα. Ξαπλωμένη σε ένα κρεβάτι από ξανθό ξύλο, όπως και τα υπόλοιπα έπιπλα στο μικρό δωμάτιο με τους μπλε και άσπρους τοίχους. Στη γωνία πάνω σε ένα τραπεζάκι είδε μια γυάλινη κανάτα με όλα τα απαραίτητα για την καθημερινή τουαλέτα. Στο πάτωμα κείτονταν φύρδην μίγδην ζωγραφισμένοι καμβάδες και άλλα σύνεργα ζωγραφικής. Δίπλα της σε μια καρέκλα ο κοκκινομάλλης άνδρας την κοιτούσε αγχωμένος.

<<Το δωμάτιο φαίνεται πιο μικρό στους πίνακες.>> Είπε η Κλειώ.

<<Ε; ...Τι; Συνήλθες; Είσαι καλά;>>

<<Εεεε...ναι...αρκετά>>.

Αισθανόταν κάπως ζαλισμένη και η μύτη της έκαιγε ακόμα από τον αιθέρα.

<<Πού το 'χεις δει εσύ το δωμάτιο μου;>> είπε ο Βίνσεντ.

<<Το κεφάλι μου γυρίζει ακόμα, μη δίνεις σημασία>>.

<<Πως σε λένε;>>

<<Κλειώ>>.

<<Κλειώ, η μούσα της ιστορίας. Ωραίο όνομα. Εγώ είμαι ο Βίνσεντ.

Τι σου συνέβη; Σωριάστηκες στη μέση του δρόμου>>.

<<Δεν ξέρω, τα νεύρα μου δεν είναι καλά τελευταία>>.

<<Σε νιώθω>>.

Για λίγο έμειναν σιωπηλοί. Η Κλειώ προσπάθησε να δει έξω από το παράθυρο, θυμήθηκε μετά ότι αυτό βρίσκεται πίσω της. Πόσες φορές είχε χαζέψει "Το δωμάτιο του καλλιτέχνη", πόσες φορές είχε αναρωτηθεί πως θα ήταν να βρίσκεται εκεί. Η κατάσταση ήταν εξωπραγματική αλλά πέρα για πέρα αληθινή. Όλες οι αισθήσεις της αυτό μαρτυρούσαν. Γιατί είχε βρεθεί 128 χρόνια στο παρελθόν; Ήταν ένα καπρίτσιο της τύχης; Κοίταξε τον Βαν Γκογκ, φαινόταν χαμένος στον κόσμο του κοιτώντας τις ανοιχτές παλάμες του. Περιεργάστηκε αυτό το πρόσωπο που τόσες φορές είχε ατενίσει μέσα από το χρόνο και το χρώμα. Πυρόξανθα μαλλιά και μούσια, καταγάλανα εκφραστικά αν και λίγο θλιμμένα μάτια, στόμα με το κάτω χείλος πιο σαρκώδες. Στο αριστερό αυτί μια επουλωμένη πληγή μαρτυρούσε το "ατύχημα" λίγα χρόνια πριν. Καθόντουσαν ώρα σιωπηλοί. Η Κλειώ να παρατηρεί κάθε γραμμή του προσώπου του μεγάλου ζωγράφου και εκείνος χαμένος κάπου αλλού. Παρ' όλα αυτά η σιωπή δεν έγινε ποτέ αμήχανη. Λίγο μετά, σαν να βρήκε κάτι ενδιαφέρον μέσα στα ανοιχτά του χέρια, ο Βαν Γκογκ σηκώθηκε και βγήκε από το δωμάτιο. Επέστρεψε με ένα χωριάτικο καφέ φόρεμα και ένα ζευγάρι παπούτσια στο χέρι και το άφησε στα πόδια του κρεβατιού.

<< Από τημαντάμ Ρεγκώ, τη σπιτονοικοκυρά μου. Δεν κάνει να κυκλοφορείς ξυπόλητη>>. είπε απλά και βάλθηκε να φορτώνεται τα σύνεργα πάλι. <<Εγώ πρέπει να φύγω. Θα χάσω τον ήλιο. Εσύ κάτσε μέχρι να αισθανθείς καλύτερα>>.

Σε μια άλλη εποχή ίσως και σε μια άλλη ζωή, σε ένα μικρό διαμέρισμα, όταν η Κλειώ διάβαζε τα γράμματα του Βαν Γκογκ προς τον αδερφό του Τεό, είχε εντυπωσιαστεί από την εύκολη εμπιστοσύνη του, σαν αυτή ενός παιδιού. Να λοιπόν που τώρα την έβλεπε μπροστά της. Ποιος άλλος θα άφηνε ένα ξένο μόνο του στο σπίτι του;

Δεν είπε κάτι, τον άφησε να φύγει. Ανασηκώθηκε λίγο και όταν τον είδε από το παράθυρο να χάνεται κάτω από τις αχυροσκεπές του χωριού, σηκώθηκε και άρχισε να ψάχνει το δωμάτιο. Βρισκόταν στο δωμάτιο του Βίνσεντ Βαν Γκογκ, του ήρωα της εφηβικής αλλά και της ενήλικης της ζωής. Η σκέψη μόνο της έφερε ίλιγγο αλλά και ένα ενθουσιασμό που είχε να νιώσει από παιδί. Ήθελε να αγγίξει, να μυρίσει, να γευτεί κάθε σπιθαμή της ύπαρξης του.

Το αποτέλεσμα της έρευνας ήταν πενιχρό. Βρώμικα ρούχα, παλέτες με ξεραμένα χρώματα, μια λίστα για το παντοπωλείο, χάπια σε μπουκαλάκια, μερικά γράμματα που τα είχε διαβάσει ήδη και πολλούς πολλούς πίνακες. Δεν αποκάλυψε κάποιο μυστικό, ούτε κάποια κρυφή πτυχή της προσωπικότητας του. Ο Βαν Γκογκ ήταν ένας απλός εργένης που πιθανώς θα έπρεπε να βάζει μπουγάδα λίγο συχνότερα. Κοιτάζοντας όμως τα ιδρωμένα πουκάμισα και τη μισοφαγωμένη μπαγκέτα στο τραπεζάκι ο Βαν Γκογκ έγινε Βίνσεντ. Από ιδέα έγινε άνθρωπος με σάρκα και οστά. Ο Βαν Γκογκ ανήκει στην ανθρωπότητα αλλά ο Βίνσεντ μόνο στον εαυτό του. Οι ιστορικοί τέχνης θεωρούν ότι οι καλλιτέχνες είναι

κτήμα τους. Εκείνοι δημιουργούν, αυτοί εξηγούν και ίσως με αφέλεια θεωρούν ότι ό,τι πουν, ό,τι γράψουν είναι η αλήθεια. Σπανίως όμως, ακόμα και όταν κάνουν βιογραφική ανάγνωση ενός έργου λογαριάζουν την απλή καθημερινή ύπαρξη. Η τέχνη είναι ιδέα, για αυτό καταφέρνει και χώνεται παντού. Καταφέρνει και μιλάει στους ανθρώπους ακόμα και με διαφορά αιώνων και αυτό που λέει, ο καθένας το ακούει διαφορετικά. Ο καλλιτέχνης όμως είναι κάτι διαφορετικό. Είναι ένας άνθρωπος και ως άνθρωπος έχει το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα. Εσύ πως θα αισθανόσουν αν ερχόντανε ένας άσχετος και σου έψαχνε τα πράγματα; Τα σκεφτόταν όλα αυτά κρατώντας ακόμα το πουκάμισο του ζωγράφου. Σαν να την χτύπησε κεραυνός πέταξε το ρούχο στη γωνία και γρήγορα, σαν αυτή η γρηγοράδα να μπορούσε να της πάρει τις τύψεις, άλλαξε στο καινούριο φόρεμα.

Βγήκε από το δωμάτιο και προχώρησε στο μικρό διάδρομο μέχρι που από ένα δωμάτιο στο βάθος άκουσε μια γυναικεία φωνή να τραγουδά κάπως παράφωνα *L'amour est un oiseau rebelle, Que nul ne peut apprivoiser*. Ο έρωτας είν' εν' ατίθασο πουλί που τίποτα δεν μπορεί να το εξημερώσει. Οι πρώτοι στίχοι από την *Habanera* της Κάρμεν του Μπιζέ. Ακολουθώντας την φωνή και την περιέργεια της έφτασε στην κουζίνα, όπου μια μεσόκοπη γυναίκα, προφανώς η μαντάμ Ρεγκώ, η σπιτονοικοκυρά του Βαν Γκογκ, ζύμωνε και με κάθε *l'amour* έδινε και μια καλή στο ζυμάρι. Μόλις μπήκε η Κλειώ στο δωμάτιο, σταμάτησε τη δουλειά της και ενώ σκούπιζε τα αλεύρια στην ποδιά της είπε:

<<Σου στέκεται καλά το φουστάνι, ήταν της αδερφής μου της συγχωρεμένης>>.

<<Σας ευχαριστώ πολύ. Ωραίο αυτό που τραγουδούσατε>>. είπε η Κλειώ.

<<Αχ κοριτσάκι μου! Το Παρίσι. Μια φορά τον κατάφερα να με πάει το συγχωρεμένο το Ζουλιέν αλλά το κόκκινο φόρεμα της Κάρμεν δεν θα το ξεχάσω ποτέ. Η αγάπη έχει τόσες μορφές αλλά αν δεν βάλεις λίγη και στο φαγητό βγαίνει χόρτο, άνοστο. Για αυτό πάντα τραγουδάω στο ζυμάρι>>.

<<Να με συγχωράτε και μένα. Μήπως ξέρατε πού θα βρω τον νοικάρη σας;>>

<<Αχ, αυτό το κακόμοιρο, το βασανισμένο το παιδί. Όλη μέρα κάθεται με τα πινέλα του και τα χρώματα. Ο *Gachet*, ο γιατρός,

λέει είναι σπουδαίος καλλιτέχνης. Εγώ κουνάω το κεφάλι. Τι να πω; Σαν την Κάρμεν πάντως δεν είναι. Όλο χωράφια και ρίζες τόσο μπερδεμένα που καλά καλά δεν καταλαβαίνεις τι βλέπεις. Του λέω συνέχεια κάνε ένα ηλιοβασίλεμα, ένα ζευγάρι αγαπημένο κι άσε τις ίριδες και τις μίριδες. Τίποτα αυτός. Γι' αυτό θα πεθάνει στην ψάθα. Είναι όμως καλό παιδί και ο αδερφός του, που έχει έρθει μια φορά, πρώτης τάξης κύριος από το Παρίσι. Στα χωράφια θα τον βρεις πίσω από την εκκλησία>>.

Τον βρήκε μπροστά στο καβαλέτο με την πίσω άκρη του πινέλου στο στόμα, χωμένο ανάμεσα στα στάχια. Η Κλειώ προχώρησε και στάθηκε λίγα μέτρα πίσω του. Δεν φαινόταν να την έχει αντιληφθεί. Η μορφή του Βίνσεντ, με το άσπρο του πουκάμισο και το μπεζ παντελόνι, ανακατευόταν με τα ψηλά στάχυα λες και αυτό ήταν το φυσικό του περιβάλλον. Ιδού ο Βίνσεντ Βαν Γκογκ, ο άνθρωπος και ο καλλιτέχνης. Ήθελε να τον γνωρίσει, να κάνει εντύπωση, να του πει κάτι που θα την ξεχώριζε από τους υπόλοιπους. Η γλώσσα της όμως είχε δεθεί κόμπος. Τελικά, αποφάσισε ότι οι γνώσεις της ήταν το καλύτερο της όπλο.

<<Ο ήλιος είναι θεός>>. είπε η Κλειώ καθώς προχώρησε προς το μέρος του.

<<Χα χα, ναι. Ακόμα και ο Τέρνερ το κατάλαβε που τον μάγεψε ο τεμπέλικος ήλιος της Αγγλίας. Ο ήλιος της Νότιας Γαλλίας όμως δεν είναι ντροπαλός, να κρυφτεί πίσω από τα σύννεφα. Αντιθέτως, είναι πάντα εδώ και αν δεν τον υπακούσεις, αφήνει το σημάδι του

πάνω σου, ειδικά σε 'μας τους κοκκινομάλληδες>>. είπε ο Βίνσεντ και έτριψε το σβέροκο του που είχε ήδη αρχίσει να κοκκινίζει. << Μου θύμισες τον Τέρνερ και μ' έπιασε το ποιητικό μου>> είπε και άφησε ένα γελάκι.

Η Κλειώ κοίταξε τον πίνακα στο καβαλέτο. Ήξερε ήδη τον τίτλο του έργου, πριν ακόμα και από τον καλλιτέχνη. Σιταροχώραφο με κοράκια.

<< Εδώ όμως ο ουρανός είναι συννεφιασμένος>>. είπε η Κλειώ.

<<Ο ήλιος είναι η κινητήριος δύναμη του κόσμου, του δίνει νόημα, είναι ζωή. Τελευταία όμως νιώθω ότι τίποτα πια δεν έχει νόημα, σαν ένας δρόμος...>>

<<...που δεν καταλήγει πουθενά>>. τον διέκοψε η Κλειώ δείχνοντας το μονοπάτι στον πίνακα που δεν χανόταν στον ορίζοντα αλλά σταματούσε απότομα.

<<Ναι, κάπως έτσι. Μερικοί δρόμοι φαίνεται, όσο και αν προσπαθήσεις, δεν καταλήγουν πουθενά. Χωρίς να το θέλω, κάτι από μένα πάντα καταλήγει στα έργα μου. Εδώ και δέκα χρόνια προσπαθώ να δείξω στον κόσμο αυτό που έχω να πω. Οι άλλοι όμως δεν το βλέπουν. Ίσως τελικά να μην είναι και τόσο σημαντικό>>.

<<Εγώ νομίζω ότι πρέπει να προσπαθήσεις λίγο ακόμα>>. είπε η Κλειώ.

<<Μπα, η ζωή όπως και ο ήλιος είναι αμείλικτη και αν είσαι αναποφάσιτος παίρνει τις αποφάσεις για σένα. Δεν μπορώ να

είμαι άλλο βάρος στον αδερφό μου. Έχει γυναίκα και παιδιά. Δεν μπορεί να τρέφει άλλο τον παλαβό, χαραμοφάη αδερφό του. Τι σου λέω κι εσένα τώρα; Αλλά βλέπεις στο χωριό πέρα από το γιατρό κανείς άλλος δεν με ακούει. Με συγχωρείς. >>

Ήθελε να τον βουτήξει και να του πει, μην χάνεις το κουράγιο σου. Είσαι από τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες όλων των εποχών. Οι πίνακες σου κρέμονται στα σημαντικότερα μουσεία της υφηλίου. Όλοι ξέρουν το όνομά σου. Κάνεις δεν ζωγράφισε τη γαλλική επαρχία όπως εσύ. Τολμούσε όμως; Τι συνέπειες θα είχε αυτό; Μπορούσε να παίξει με την ιστορία; Το ημερολόγιο έλεγε 20 Ιουλίου του 1890. Σε μια βδομάδα ο Βίνσεντ Βαν Γκονγκ θα ήταν νεκρός.

<< Ήρθα να σε ευχαριστήσω που με περιμάζεψες από το δρόμο. Μην μιλάς έτσι για τον εαυτό σου. Δεν έχουν χαθεί όλα για όποιον ακόμα δείχνει καλοσύνη στο συνάνθρωπο. Εμένα, ας πούμε, οι πίνακες σου μου αρέσουν πολύ. Τους είδα και στο δωμάτιο. Μου αρέσει ο τρόπος που αποδίδεις τη φύση. Να, πάρε αυτόν εδώ. Το χωράφι μοιάζει περισσότερο με φουρτουνιασμένη θάλασσα αλλά σήμερα είναι ένα ηλιόλουστο μεσημέρι του Ιουλίου. Οπότε, με βάση και αυτά που μου έλεγες πριν, καταλαβαίνω ότι δεν σε νοιάζει να αποδώσεις τη φύση όπως είναι αλλά μέσω αυτής θέλεις να εκφράσεις τα δικά σου συναισθήματα. Τα χωράφια και τα μονοπάτια, τα αστέρια και οι καρέκλες δε μιμούνται τη ζωή αλλά αποκτούν δικιά τους ζωή μέσα από τη δική σου. Ίσως αυτό που χρειάζεσαι στην πραγματικότητα είναι ένας φίλος>>.

Το πρόσωπο του Βίνσεντ φωτίστηκε σαν το Ιουλιάντικο ήλιο.
Έπιασε την Κλειώ από τους ώμους και της έδωσε δυο φιλιές
σταυρωτά.

Οι επόμενες μέρες πέρασαν μέσα σε μια δίνη συζητήσεων περί ζωγραφικής, τέχνης, το νόημα της ζωής και το αν τελικά η μαντάμ Ρεγκώ μπορούσε να μαγειρέψει κάτι άλλο εκτός από πίτες. Ο Βίνσεντ πρότεινε στην Κλειώ να μείνει στο διπλανό δωμάτιο. Η Κλειώ ενθουσιάστηκε. Η σπιτονοικοκυρά συμφώνησε. Τα πρωινά ήταν πάντα αφιερωμένα στη ζωγραφική. Η Κλειώ τον ακολουθούσε σε κάθε απίθανο μέρος του χωριού που του τραβούσε το ενδιαφέρον. Όσο εκείνος ζωγράφιζε, εκείνη χάζευε τους γηραιότερους να παίζουν μπουλ στο πάρκο ή το πολύχρωμο πλήθος που έμπαινε και έβγαινε από το “Γελαστό βαρέλι”. Καμιά φορά έπιανε και κουβέντα με τους χωρικούς. Ήταν η αρχή μιας όμορφης φιλίας. Περίπου δηλαδή.

Το τρίτο βράδυ που η Κλειώ κοιμήθηκε στο σπίτι, σε ένα μικρό αλλά περιποιημένο και καθαρό δωμάτιο, ξύπνησε από μια αίσθηση ότι κάποιος την παρακολουθούσε. Άνοιξε τα μάτια της και από το φως του φεγγαριού που έμπαινε στο δωμάτιο, είδε τη σιλουέτα του Βαν Γκογκ να κάθεται στη μοναδική καρέκλα που υπήρχε στο δωμάτιο. Νύσταζε, δεν έδωσε σημασία. Γύρισε από την άλλη και ξανακοιμήθηκε. Το ίδιο συνέβη και το επόμενο βράδυ. Μετά από δυο τρία ποτά στο πανδοχείο, η Κλειώ καληνύχτισε τον Βίνσεντ στην πόρτα του δωματίου της. Λίγες ώρες μετά αυτός βρισκόταν πάλι στην καρέκλα της. Κατάλαβε ότι δεν μπορούσε να τον αγνοήσει.

<<Τι συμβαίνει, Βίνσεντ; Είσαι καλά;>>

<< Σε είδα πως μιλάς με τους χωριάτες. Θα με εγκαταλείψεις κι εσύ όπως όλοι οι υπόλοιποι. Πρέπει να σε προσέχω>>

<<Τι είναι αυτά που λες; Όχι. Πήγαινε κοιμήσου>>

<< Πρέπει να μείνεις εδώ μαζί μου. Μόνο εσύ καταλαβαίνεις την τέχνη μου, λες και την έχεις μελετήσει χρόνια. Δεν μπορώ να σε χάσω. Όλη μου τη ζωή οι άνθρωποι με εγκαταλείπουν. Θα φύγεις κι εσύ όπως όλοι οι άλλοι. Τι διαφορετικό έχεις; Λένε δεν μπορούν να μείνουν μαζί μου, είμαι δύσκολος. Ξέρω τι φταίει. Αν σπάσεις τα χέρια σου και τα πόδια σου, αυτά θεραπεύονται. Αν σπάσεις το μυαλό σου όμως; Εκεί δεν γίνεται τίποτα>>

<< Δεν έχω σκοπό να πάω πουθενά, αλήθεια. Έχεις πιει. Πήγαινε στο δωμάτιό σου, σε παρακαλώ, με τρομάζεις>> είπε η Κλειώ σφίγγοντας το σεντόνι λίγο πιο κοντά της.

Ο Βίνσεντ σηκώθηκε αργά και βγήκε από το δωμάτιο. Μόλις άκουσε την πόρτα να κλείνει, η Κλειώ άφησε την ανάσα που δεν είχε καταλάβει ότι κρατούσε τόση ώρα.

Πόσο αφελής μπορούσε να είναι; Τι νόμιζε δηλαδή; Ότι η δύναμη της φιλίας θα έλυne τα προβλήματα του Βίνσεντ; Τι ήταν; Η Πολυάννα; Ο ύπνος είχε κάνει φτερά. Σηκώθηκε και έβαλε ένα ποτήρι νερό. Η κατάσταση ήταν πιο περίπλοκη από την ρομαντική εκδοχή που είχε στο κεφάλι της. Τα έβαλε κάτω.

Δεδομένο: Με άγνωστο τρόπο είχε βρεθεί στη γαλλική επαρχία του 19^{ου} αιώνα. Δεδομένο: Ζούσε τις τελευταίες μέρες του Βίνσεντ Βαν Γκογκ. Δεδομένο: Ο Βαν Γκογκ ήταν σοβαρά ψυχικά

άρρωστος. Ερώτημα: Μπορούσε ή και ήθελε να επιστρέψει στην Αθήνα του 21^{ου} αιώνα; Ερώτημα: Που θα έφτανε η καλλιτεχνική δραστηριότητα του Βίνσεντ αν δεν έχανε τη ζωή του; Ερώτημα: Κινδύνευε σωματικά από τον Βαν Γκογκ; Μάλλον όχι. Οι γνώσεις της της έλεγαν ότι ο Βίνσεντ αποτελούσε περισσότερο κίνδυνο για τον εαυτό του παρά για τους άλλους. Πού την άφηνε όλο αυτό; Τι έπρεπε να κάνει; Έκατσε έτσι μπερδεμένη μέχρι που ξημέρωσε.

Το επόμενο πρωί η Κλειώ έτρωγε νυσταγμένη και σιωπηλή την ροδακινόπιτά της στην κουζίνα του σπιτιού. Ο Βίνσεντ έπινε καφέ κοιτάζοντας το φλιτζάνι του.

Η ησυχία διακόπηκε από ένα χτύπημα στην πόρτα. Ήταν ο Roulin ο ταχυδρόμος. Αφού έγινε η απαραίτητη ανταλλαγή, αλληλογραφία για ροδακινόπιτα, (“Οι κόρες μου τη λατρεύουν, κυρία!”) ο ταχυδρόμος αποχώρησε ευχαριστημένος. Ο Βίνσεντ έκατσε και άνοιξε το γράμμα του. Όσο διάβαζε το πρόσωπο του άρχισε να σκοτεινιάζει ώσπου, φτάνοντας στο τέλος, σηκώθηκε απότομα ρίχνοντας την καρέκλα στο πάτωμα. Κοίταξε το φλιτζάνι του καφέ που ακόμα κρατούσε στο χέρι του, σαν να το έβλεπε για πρώτη φορά και το εκσφενδόνισε στο πάτωμα. Ο ήχος της θρυμματισμένης πορσελάνης έκανε τις δύο γυναίκες να αναφωνήσουν. Εκείνος βγήκε από το δωμάτιο χτυπώντας δυνατά την πόρτα πίσω του. Σε λίγο ακούστηκε άλλη μια πόρτα, ο Βίνσεντ ήταν στο δωμάτιο του.

Η Κλειώ βοήθησε τη Ρεγκώ με το συμμαζέμα της κουζίνας μετά το πρωινό. Έμεινε εκεί χωρίς να πληρώνει ενοίκιο, αισθανόταν ότι κάπως έπρεπε να βοηθήσει.

<<Τον έπιασε πάλι το γλυκό του>> είπε η Ρεγκώ.

Η Κλειώ δεν απάντησε και συνέχισε να σκουπίζει τα απομεινάκια του λευκού φλιτζανιού. Αν και δεν έφταιγε εκείνη, αισθανόταν υπεύθυνη για τη συμπεριφορά του Βίνσεντ.

Αφού τελείωσε, πήγε να μπει στο δωμάτιο του, η πόρτα του όμως ήταν κλειδωμένη.

<<Βίνσεντ, τι έγινε;>>

Καμία απόκριση από την άλλη μεριά της πόρτας.

<<Είσαι καλά; Άνοιξε μου>> είπε η Κλειώ χτυπώντας μαλακά την πόρτα.

Σιωπή.

Ο Βίνσεντ δεν αποχωρίστηκε όλη την μέρα την ασφάλεια των μπλε και άσπρων τοίχων. Δεν πήγε ούτε να ζωγραφίσει. Μόνο τις μικρές ώρες της νύχτας τον άκουσε η Κλειώ να ανοίγει την πόρτα του. Ίσα που πρόλαβε να τον ακολουθήσει όπως χάθηκε μέσα στους δρόμους του χωριού. Είχε πάρει το δρόμο για την εκκλησία. Σε λίγο φάνηκαν και οι τριγωνικές σκεπές της, που υψώνονταν σαν επικριτικό δάχτυλο προς τον ουρανό. Το καμπαναριό ήταν ξεκλείδωτο και ο Βίνσεντ εξαφανίστηκε στο εσωτερικό του. Τρέχοντας από πίσω του η Κλειώ άρχισε να ανεβαίνει την

στριφογυριστή μεταλλική σκάλα. Τον βρήκε στην κορυφή, να στέκεται μέσα στην μεγάλη καμπάνα. Ο μεταλλικός όγκος έκρυβε το ζωγράφο από τη μέση και πάνω. Το μόνο που έβλεπε η Κλειώ ήταν το καφέ παντελόني και τα μαύρα παπούτσια. Το φεγγαρόφωτο φώτιζε τα πάντα σε τόνους του μπλε.

<<Βίνσεντ;>> είπε μη ξέροντας τι άλλο να πει.

<<Νιώθω το μυαλό μου εγκλωβισμένο σε μια καμπάνα>>, είπε ο Βίνσεντ. Η φωνή του αντηχούσε στη μεταλλική μήτρα που τον περιέβαλε. <<Οι ίδιες σκέψεις ξανά και ξανά αναπηδούν στα τοιχώματα της και επιστρέφουν σε μένα. Τις ακούς; Τίποτα δεν τις απομακρύνει, ούτε η ζωγραφική, ούτε ο Τεό, ούτε το Saint Remy, τίποτα. Και τώρα όλα καταλήγουν εδώ. Ξέρεις τι έλεγε το γράμμα; Σε έξι μήνες ο Τεό θα ανοίξει τη δική του γκαλερί. Αυτό ήταν. Τον έχασα. Βαρέθηκε να με γιατροπορεύει. Έχει πια τη δική του οικογένεια και όπως πάνε τα πράγματα αποκλείεται να συνεχίσει να στέλνει χρήματα. Και οι πίνακές μου ως γνωστόν δεν αξίζουν δεκάρα. Καλύτερα να τελειώνουμε μια ώρα αρχύτερα>>.

Ο Βίνσεντ προχώρησε και ανέβηκε στο παραπέτο του καμπαναριού. Στάθηκε εκεί και ατένισε την Auver sur Oise λουσμένη στο φεγγαρόφωτο.

<<Βίνσεντ, όχι, κατέβα!>> φώναξε η Κλειώ. Ένιωθε τον πανικό να της σφίγγει το λαρούγγι. Πρέπει να μείνεις ήρεμη, πρέπει να μείνεις ήρεμη επαναλάμβανε σαν μάντρα από μέσα της, προσπαθώντας να επιβληθεί στα συναισθήματά της. Τα πράγματα δεν έπρεπε να κυλήσουν έτσι. Η 27^η Ιουλίου δεν είχε έρθει ακόμα αλλά ο Βαν

Γκογκ ήταν κυριολεκτικά ένα βήμα από το θάνατο. Κάτι έπρεπε να κάνει. Η ιστορία δεν περίμενε την συγκατάθεσή της για να αλλάξει, άλλαζε ήδη. Άλλη μια αφελής σκέψη που της έσκασε στα μούτρα.

<<Βίνσεντ, Βίνσεντ, κοίτα με. Οι σκέψεις δεν είναι γεγονότα. Ο Θεός θα είναι πάντα δίπλα σου. Εκατομμύρια θεατές θα αγαπήσουν τους πίνακές σου. Κατέβα από κει. Έχω κάτι να σου πω>>.

<<Χα,χα,χα αρχίσαμε τις μελλοντολογίες τώρα; Μήπως θα μου ρίξεις και τα ταρώ;>>

<<Όχι, άλλα με ένα περίεργο τρόπο ξέρω το μέλλον. Με εμπιστεύεσαι; Η γνωριμία μας είναι μικρή, το ξέρω, ωστόσο, όσο με ξέρεις, θα ισχυριζόμουν ότι ξέρω το μέλλον μόνο και μόνο για να σε κατεβάσω από κει; Τι είδους επιχείρημα είναι αυτό; Το να με ακούσεις είναι ένα άλμα πίστης διαφορετικό από το άλμα που ετοιμάζεσαι να κάνεις. Είναι όμως και πιο δύσκολο. Σε παρακαλώ, άκουσε ό,τι έχω να σου πω και μετά κάνε ό,τι καταλαβαίνεις. >>

Ο Βίνσεντ κατέβηκε από το παραπέτο και κοίταξε την Κλειώ στα μάτια. Έμειναν έτσι για λίγες στιγμές μέχρι που αυτός είπε απλά <<Εντάξει>>

Και έκατσαν εκεί, αγκαλιά κοιτάζοντας την έναστρο νύχτα πάνω από την Auver sur Oise και η Κλειώ άρχισε να μιλά. Του είπε για τον κόσμο του 21^{ου} αιώνα και για το σπίτι της στην Αθήνα. Για το δικό της ανέλπιστο ταξίδι στο χρόνο. Για το μουσείο στο Αμστερνταμ που φέρει το όνομα του αλλά και για τα μουσεία σε

όλη την υφήλιο που εκθέτουν τα έργα του. Ότι ο αδερφός του θα είναι πάντα δίπλα του. Ότι στο μέλλον ο Βίνσεντ Βαν Γκογκ είναι ανάμεσα στους δημοφιλέστερους καλλιτέχνες όλων των εποχών. Δεν του τα είπε όμως όλα. Δεν του είπε για την κακή υγεία του Τεό αλλά ούτε και τον συγκεκριμένο πίνακα του, που κλώτσησε την ανέμη της δικής της περιπέτειας.

Ο Βίνσεντ άκουγε σιωπηλός. Τι περνούσε από το κεφάλι του η Κλειώ δεν μπορούσε να το γνωρίζει, σταδιακά όμως είδε το βλέμμα του να ηρεμεί.

<<Και αλήθεια όλοι θεωρούν ότι τα έργα μου είναι σημαντικά; Ότι εγώ είμαι σημαντικός;>> είπε ο Βίνσεντ.

<<Ναι, και αν κάνεις λίγο υπομονή θα προλάβεις να το δεις και με τα ίδια σου τα μάτια. Έλα, πάμε, κοντεύει να ξημερώσει>>.

Ταλαιπωρημένη από τα βραδινά γεγονότα όταν σηκώθηκε η Κλειώ είχε πάει ήδη μεσημέρι. Στην κουζίνα, η Ρεγκώ της σέρβιρε την πίτα της ημέρας (κρεμμυδόπιτα). *Κρεμμύδια πρωί πρωί* σκέφτηκε η Κλειώ. Λυπήθηκε λίγο το στομάχι της αλλά την έφαγε. Ήταν πεντανόστιμη. Ρώτησε για τον Βίνσεντ. Η σπιτονοικοκυρά της είπε ότι δεν τον είχε δει από το πρωί. Δεν είχε κατέβει για πρωινό. Ούτε άκουσε το καβαλέτο να κοπανάει στους τοίχους του διαδρόμου, σημάδι ότι είχε βγει για ζωγραφική.

Ανήσυχη για τα χειρότερα, η Κλειώ άφησε την μπουκιά της στη μέση και έτρεξε μέχρι το δωμάτιο του. *Λες να κανε καμιά βλακεία,* σκέφτηκε. Μπήκε μέσα χωρίς να χτυπήσει την πόρτα. Δεν ήξερε τι περίμενε να δει, σίγουρα όχι αυτό που είδε μπροστά της. Ο Βαν Γκογκ καθόταν, εμφανώς άυπνος αλλά χαμογελαστός, μπροστά στο καβαλέτο του με την παλέτα του μια συμφωνία αφιερωμένη στο μπλε. Η Κλειώ κοίταξε τον πίνακα και άφησε ένα μικρό επιφώνημα. Το κυπαρίσσι που τρυπά τον ουρανό, το φεγγάρι σαν αναμμένος πυρσός, η πολυγωνική εκκλησία με το καμπαναριό, με λίγα λόγια η “Έναστρο νύχτα πάνω από την Auver sur Oise”.

<< Πώς σου φαίνεται; Όλο το πρωί δουλεύω. Δεν μπορούσα να το βγάλω από το μυαλό μου. >>

<< Μπράβο Βίνσεντ, είναι υπέροχο>>.

<<Είναι δικό σου. Αν δεν ήσουν εσύ, δεν θα ήμουν εδώ να το ζωγραφίσω>>.

Όχι, όχι, όχι, σκέφτηκε η Κλειώ. Τα πράγματα δεν πρέπει να πάνε έτσι. Κανονικά αυτό το έργο πρέπει να καταλήξει στο παντοπωλείο, για να το βρούνε τυχαία πάνω από ένα αιώνα αργότερα.

Το είπε στο Βίνσεντ. Το βλέμμα του σκοτείνιασε.

<<Και τι με νοιάζει εμένα; Εγώ θέλω να στο δώσω. Μην είσαι αχάριστη>> και με την ίδια ανάσα συνέχισε <<Φύγε τώρα, έχω πολλή δουλειά. Αν είναι να γίνω διάσημος σε μερικά χρόνια, πρέπει να στρώσω τον κώλο μου κάτω. Ό,τι έχω κάνει μέχρι τώρα δεν αξίζει μια. Θα γίνω ρεζίλι. Τα καινούρια μου έργα θα είναι τα καλύτερα>>.

<<Τι έγινε Βίνσεντ; Την ψώνισες; Ε ναι, να μην ενοχλώ>> είπε η Κλειώ και έκανε να φύγει.

Τα λόγια της Κλειούς έριξαν την θερμοκρασία στο δωμάτιο. Θα έλεγε κανείς ότι το γαλλικό καλοκαίρι είχε φύγει ανεπιστρεπτί. Ο Βίνσεντ, τρέμοντας, άφησε την παλέτα και το πινέλο να πέσουν στο πάτωμα και έτρεξε προς το μέρος της.

<<Συγγνώμη, συγγνώμη, δεν ξέρω τι μ' έπιασε. Μη θυμώνεις. Δεν θέλω να μαλώνουμε>>.

<<Καλά, καλά>> μουρμούρισε η Κλειώ και βγήκε από το δωμάτιο.

Έκανε μια βόλτα στο χωριό. Οι σκέψεις της ήταν ένα καζάνι που έβραζε, ο καλοκαιρινός ήλιος σχεδόν την δροσίζε. Τα βήματά της, την έφεραν στον κυπαρίσσι του κουφού. Εκεί που ξεκίνησαν όλα.

Έκατσε κάτω από τη σκιά του να ξεκουραστεί. Ένωθε σαν σκύλος που μάταια γαβγίζει στο φεγγάρι. Έπρεπε να το πάρει απόφαση ότι ειδικά μετά τις χθεσινοβραδινές της εκμυστηρεύσεις τίποτα δεν ήταν όπως το γνώριζε μέσα από τα βιβλία. Ο Βαν Γκογκ φαινόταν απολύτως αδιάφορος για τη “σωστή” ροή των πραγμάτων. Και πώς να μην ήταν άλλωστε, αφού για εκείνον δεν ήταν το παρελθόν αλλά το παρόν. Και ο χαρακτήρας του δεν βοηθούσε ιδιαίτερα. *Δεν μου φτάνουν οι κορσέδες και τα σκουφιά, σκέφτηκε κοιτάζοντας τα ρούχα της, έχω να φροντίζω και το πεντάχρονο.*

Υπήρχε όμως και κάτι άλλο. Το ημερολόγιο έλεγε 25 Ιουλίου 1890. Σύμφωνα με όσα ήξερε η Κλειώ, ο Βίνσεντ είχε μόνο δύο μέρες ζωής ακόμα. Έπρεπε να του το πει; Μπορούσε να παίξει με τη ζωή και το θάνατο; Υπάρχει άραγε κάποια ανώτερη δύναμη που ορίζει πότε γεννιόμαστε και πότε πεθαίνουμε; Πόση εξουσία είχε η ίδια πάνω σε αυτό; Ήταν άλλο πράγμα να πεις “Βίνσεντ, έχω έρθει από το μέλλον και εκεί είσαι διάσημος ζωγράφος” και άλλο αυτό που συλλογίζονταν. Και ακόμα, ήταν σωστό να ρίξει τέτοιο βάρος στις πλάτες του; Είναι αφύσικο να γνωρίζει κανείς την ημερομηνία θανάτου του. Βέβαια, στη χρονική γραμμή που ακολουθούσε τώρα μπορεί τίποτα να μην συνέβαινε. Εκ πρώτης όψευς, ο Βίνσεντ φαίνονταν μια χαρά. Δεν υπήρχε κάτι που να προμήνυε μια νέα απόπειρα σε δύο μέρες. Ίσως, η γνώση για το μέλλον να είχε κατευνάσει κάπως τους δαίμονές του. Προφανώς δεν έχει θεραπευτεί, σκέφτηκε. Αυτό που τον ταλαιπωρούσε χρειαζόταν κάτι παραπάνω από μια καλή κουβέντα κι ένα χτύπημα στον ώμο. Όμως τώρα που, πέρα από κάθε λογική, τον είχε γνωρίσει,

επιβεβαίωσε αυτό που είχε διαβάσει στα γράμματα του, την αχόρταγη μαύρη τρύπα της ανασφάλειάς του για το ταλέντο και τις ικανότητές του. Γι' αυτό άλλωστε του είπε ό,τι του είπε η Κλειώ, γι' αυτό δεν είχε πηδήξει στην πρώτη άμαξα να εξαφανιστεί, για του δώσει ένα βοήθημα, μια πατερίτσα για να συνεχίσει το δρόμο του και από ό,τι φαινόταν δούλεψε. Εντελώς σίγουρη όμως δεν μπορούσε να είναι. Μια δική μου λέξη όμως θα καθόριζε το αποτέλεσμα, σκέφτηκε. Οι καινούριοι ορίζοντες που ανοίγονταν ήταν δελεαστικοί. Ο Βίνσεντ Βαν Γκογκ πεθαίνει στα 80 του από γηρατειά. Ποιος ιστορικός τέχνης δεν θα ήθελε να τον κρατήσει στη ζωή αν είχε την ευκαιρία; Σίγουρα θα χάριζε στην ανθρωπότητα μερικά ακόμα αριστουργήματα. Μέχρι στιγμής, οι αποφάσεις της καθορίζονταν από τα γεγονότα. Ό,τι είχε αποκαλύψει στον Βίνσεντ είχε γίνει εν θερμώ σε μια απέλπιδα προσπάθεια να τον κατεβάσει από το καταραμένο το καμπαναριό. Καιρός να πάρει την κατάσταση στα χέρια της. Κλειώ την έλεγαν, ας γράψει την δική της ιστορία.

Το ίδιο βράδυ, στο γελαστό βαρέλι, κόσμος πήγαινε κι ερχόταν. Μόλις είχε φτάσει η άμαξα από το Παρίσι και η Μαντάμ Ζινού με ύφος Κέρβερου επιθεωρούσε το ξεφόρτωμα. Η Κλειώ και ο Βίνσεντ είχαν βρει ένα ήσυχο τραπέζι έξω, ως συνήθως ακριανό, μακριά από τους υπόλοιπους χωρικούς που ξεκάθαρα δεν ήθελαν να έχουν καμία σχέση με τον ζωγράφο. Κάποιοι, πιο γενναίοι, είχαν θίξει και στη Ζινού το θέμα λέγοντας:

<<Τι τον αφήνεις να έρχεται αυτόν τον περίεργο; Μας σηκώνεται η τρίχα κάθε φορά που τον βλέπουμε>>

<<Όποιος πληρώνει, εξυπηρετείται>>, απάντησε κοφτά η Ζινού, <<και τώρα που το θυμάμαι, μερικοί από εσάς μου χρωστάνε κανα δυο βράδια, δεν νομίζω να θέλετε να κάνουμε θέμα;>>

Ο Βίνσεντ έκανε ότι δεν έδινε σημασία. Καμιά φορά όμως, στα ξαφνικά, σιωπούσε και κοίταγε το ποτό του. Σήμερα όμως ήταν άλλος άνθρωπος, γλώσσα δεν έβαζε μέσα του. Είχε πάρα πολλές ιδέες της είπε.

<<Ευτυχώς που δουλεύω γρήγορα αλλιώς δεν θα προλάβω. Όταν με ανακαλύψουν και γίνω διάσημος θα είμαι έτοιμος>>.

Σήμερα ήταν η Κλειώ που ήταν σιωπηλή και κοίταζε το ποτό της. Ένευσε καταφατικά προς τον Βίνσεντ και του χάρισε ένα κουρασμένο χαμόγελο. Αυτός συνέχισε να της εξηγεί τα σχέδια του, χαμένος στις προσδοκίες του μέλλοντος.

Εν τέλει, μετά από δύο ποτήρια υγρού θάρρους η Κλειώ του είπε:

<<Υπάρχει κάτι για το μέλλον που δεν σου έχω πει>>.

Ο Βίνσεντ έμεινε στη μέση της πρότασης του και την κοίταξε
ξαφνιασμένος.

<< Ειλικρινά πες μου, ψυχολογικά πως είσαι; Αισθάνεσαι καλά;>>
είπε η Κλειώ.

<<Ναι, τι σχέση έχει αυτό; Μετά τα χθεσινά αισθάνομαι περίφημα.
Ειδικά μετά από αυτά που μου είπες>>.

<<Κοίτα, δεν μπορώ να τριγυρίζω γύρω από το θέμα, θα στο πω
ευθέως. Ναι, θα γίνεις διάσημος αλλά αυτό θα συμβεί μετά
θάνατον, γιατί σε δύο μέρες>>...

<<Τι θα γίνει σε δύο μέρες;>>

<<Μιάμιση για την ακρίβεια, θα κάνεις μια νέα απόπειρα, αυτή τη
φορά με όπλο>>

<<Γιατί;>>

<<Τι γιατί; Μόνο εσύ ξέρεις γιατί. Οι υπόλοιποι υποθέτουμε από
την αλληλογραφία που άφησες και από άλλα ότι το έκανες γι'
αυτά που συζητούσαμε χθες>>

Ο Βίνσεντ έμεινε για λίγο σιωπηλός. Αφού ήπια μια γενναία
γουλιά από το ποτό του, χαμογέλασε στην Κλειώ και είπε:

<<Ε, πάει πέρασε αυτό. Δεν ήμουν καλά αλλά τώρα έχω καινούριες
ελπίδες για το μέλλον. Γιατί μου τα λες αυτά; Με βλέπεις ότι είμαι
μια χαρά>>

<< Καλά δεν είσαι ,αλλά, ναι, φαίνεσαι καλύτερα. Στα λέω γιατί
θέλω να σε προστατέψω. Πώς μπορώ να ξέρω αν είναι μοιραίο να

πεθάνουμε μια συγκεκριμένη ημέρα; Εσύ μπορεί να μην έχεις καμία πρόθεση αλλά αν είναι προδιαγεγραμμένο το τέλος, θα βγεις έξω και θα σε πατήσει ένα κάρο ή θα σου πέσει ένα πιάνο στο κεφάλι. Καταλαβαίνεις τι λέω >>

<<Όσο ξέρω δεν υπάρχει στο χωριό κάποιο πιάνο σε όροφο>>.

<<Βίνσεντ, μην κοροϊδεύεις>>.

<<Μα είναι πράγματα αυτά που μου λες; Μου δίνεις την ελπίδα όταν είμαι στο χείλος του γκρεμού και τώρα μου λες ότι είμαι μελλοθάνατος>>

<<Δυνητικά μελλοθάνατος. Στο λέω για να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να το αποτρέψουμε>>.

Η επόμενη μέρα ήταν μια μέρα όπως οι υπόλοιπες. Ο Βίνσεντ φαινόταν ήρεμος αλλά η Κλειώ παρατήρησε ότι ζωγράφιζε με λίγο περισσότερο πάθος, γελούσε πολύ, ίσως υπερβολικά πολύ και που και που σκοτείνιαζε ξαφνικά χαμένος στις σκέψεις του. Η ίδια ήταν γεμάτη αμφιβολίες. Είχε κάνει καλά; Με τα λόγια της είχε τοποθετήσει τη δαμόκλειο σπάθη πάνω από το κεφάλι του Βίνσεντ. Προσπαθούσε να πείσει τον εαυτό της ότι ο σκοπός αγιάζει τα μέσα. *Μπορεί να μην συμβεί τίποτα αύριο, σκέφτηκε. Αν ακολουθήσουμε το σχέδιο όλα θα πάνε καλά.*

Το απόγευμα ο Βίνσεντ ζήτησε από την Κλειώ να του ποζάρει για ένα πορτραίτο.

<<Ακόμα και αν όλα πάνε κατά διαόλου, θέλω όλοι να ξέρουν οι ζωές μας συναντήθηκαν>> της είπε.

<<Δεν σου πάει το μελό, αλλά εντάξει>>.

Κάτω από το φως της ηλεκτρικής λάμπας, η ατμόσφαιρα στο δωμάτιο του Βίνσεντ είχε γίνει βαριά. Η Κλειώ προσπαθούσε να μείνει ακίνητη ενώ ο εκείνος άπλωνε το ένα χρώμα πάνω στο άλλο στον καμβά. Που και που της έριχνε μια ματιά στα πεταχτά, χωρίς ποτέ να την κοιτάζει στα μάτια και συνέχιζε. Όση ώρα ζωγράφιζε, δεν αντάλλαξαν ούτε μια κουβέντα. Τελείωσε όταν η καμπάνα σήμανε 12 τα μεσάνυχτα. Η 27^η Ιουλίου του 1890 ήταν εδώ.

Το σχέδιο ήταν απλό. Η Κλειώ απλά δεν έπρεπε να αφήσει το Βίνσεντ από τα μάτια της για 24 ώρες. Κατέβηκαν μαζί στην

κουζίνα και ετοίμασαν προμήθειες, μια μεγάλη κανάτα με καφέ, άλλη μια με νερό, πήραν τα απομεινάκια της κρεμμυδόπιτας, ψωμί και κατσικίσιο τυρί. Είχαν αποφασίσει να περάσουν όλη τη μέρα στο δωμάτιο του Βίνσεντ.

Το βράδυ κύλησε ήρεμα. Τίποτα το περίεργο δεν συνέβη. Έφαγαν, ήπιαν και μετά έκατσαν δίπλα δίπλα στο κρεβάτι και περίμεναν μέχρι το ξημέρωμα. Οι σκέψεις και των δύο τους ήταν μπερδεμένες. Κανένας του όμως δεν επέλεξε να τις μοιραστεί.

Όταν βγήκε ο ήλιος, ο καφές είχε τελειώσει από ώρα και η Κλειώ με το ζόρι κρατούσε τα μάτια της ανοιχτά. Ο Βίνσεντ είχε σκισάρει τα πάντα στο δωμάτιο από δύο φορές και με την ενέργεια που δίνει το υπερβολικό άγχος πηγαινοερχόταν στο δωμάτιο.

<<Το ξέρω ότι το είπαμε, αλλά δεν μπορώ να μείνω όλη τη μέρα μέσα. Θα μου στρίψει εντελώς. Νιώθω σαν να βρίσκομαι στο εκτελεστικό απόσπασμα>>

<<Μερικές ώρες είναι, κάνε λίγο υπομονή>>.

<<Ναι έχεις δίκιο αλλά μου είναι αδύνατον>>.

<<Τα πάντα που μπορείς να κάνεις σήμερα είναι επικίνδυνα. Τι άλλο να σου πω; Μην κάνεις σα μωρό>>.

<<Κι εδώ που είμαστε μπορεί να φάω μια μπουκιά και να πνιγώ. Αν είναι να πεθάνω, ας είναι κάτι πιο ευφάνταστο τουλάχιστον>>

Η μπορεί να πάθεις απλά μια καρδιακή προσβολή και να σωριαστείς κάτω, σκέφτηκε η Κλειώ αλλά αυτό δεν το είπε.

Το μεσημέρι ο Βίνσεντ είχε ξεπεράσει τα όρια του.

<<Αυτό ήταν, πάω μια βόλτα στο χωριό>>

Η Κλειώ τον κοίταξε επικριτικά. Την τελευταία ώρα ο Βίνσεντ είχε γίνει ανυπόφορος.

Ο Βίνσεντ άνοιξε την πόρτα και κοίταξε τα πέντε σκαλιά μέχρι την είσοδο.

<<Αλλά μπορεί να πέσω από τη σκάλα>>.

<<Καλά που το κατάλαβες>>, είπε η Κλειώ.

<<Το ύφος σου δεν βοηθάει ιδιαίτερα>>.

<<Αυτό έχω προς το παρόν. Αν πρόσεχες την συμπεριφορά σου, μπορεί να ήταν και καλύτερο>>, του αντιγύρισε η Κλειώ.

Ο Βίνσεντ έκλεισε την πόρτα και έβαλε ένα καινούριο καμβά στο καβαλέτο.

<<Πολύ καλά, αυτό θα με κρατήσει απασχολημένο για μερικές ώρες>>.

Η Κλειώ ήθελε οπωσδήποτε να περάσει το μεσημέρι, η ώρα που ο Βαν Γκογκ σε μια άλλη ζωή, σε ένα παράλληλο σύμπαν, δεν ήξερε πώς να το σκεφτεί, αυτοπυροβολήθηκε. Φοβόταν μήπως όντως απλά σταματήσει η καρδιά του να λειτουργεί. Ποιος ξέρει πως

δουλεύουν αυτά τα πράγματα; Πάντως αν συνεχίσει να είναι έτσι θα τον σκοτώσω εγώ.

Ο ήλιος είχε πέσει και η Κλειώ και ο Βίνσεντ πάνω στο κρεβάτι με την πλάτη στον τοίχο και τα κεφάλια τους να ακουμπούν, απαριθμούσαν τους τίτλους των έργων του σε μια προσπάθεια να μείνουν ξύπνιοι.

<<Το Νυχτερινό Καφενείο>>, είπε η Κλειώ

<<Η Έναστροη Νύχτα>>.

<<Η Έναστροη νύχτα πάνω από τον Ροδανό>>.

<<Το πορτραίτο του θηριοδαστή>>, είπε ο Βίνσεντ

<<Ε, αυτό δεν υπάρχει>>.

<<Πώς δεν υπάρχει, θα μου πεις τι έχω ζωγραφίσει και τι όχι;>> είπε ο Βίνσεντ.

Σηκώθηκε και άρχισε να ψάχνει στο σωρό των καμβάδων που ήταν ακουμπισμένοι στον τοίχο. Διάλεξε ένα και το έδειξε στην Κλειώ.

<<Ορίστε, να 'το>>.

Με το που τελείωσε τη φράση του, η καμπάνα του χωριού άρχισε να χτυπά. Προσεκτικά και οι δύο μέτρησαν 12 χτύπους. Καλώς όρισες 28^η Ιουλίου.

Ο Βίνσεντ άφησε να πέσει ο πίνακας στο πάτωμα.

Ταυτόχρονα είπαν και οι δύο <<Τίποτα δεν έγινε>>.

Η Κλειώ πετάχτηκε από το κρεβάτι και αγκαλιάζοντας τον Βίνσεντ άρχισαν και δυο να χοροπηδούν στο δωμάτιο φωνάζοντας <<Τίποτα δεν έγινε, Τίποτα δεν έγινε>>.

Κοίταζαν ο ένας τον άλλο στα μάτια , χαμογελαστοί για πολλή ώρα χωρίς να πουν κάτι. Η σιωπή ξαφνικά είχε γίνει λίγο αμήχανη. Την έσπασε η Κλειώ βγαίνοντας από την αγκαλιά του Βίνσεντ λέγοντας <<Άντε ύπνο τώρα>>.

<<Τι ύπνο; Τώρα ξεκινούν όλα. Κλειώ, το καταλαβαίνεις; Κορόιδεψα το θάνατο. Χα χα χα... Ποιος άλλος το έχει καταφέρει αυτό; Η αιώνια ζωή με περιμένει. Είμαι αθάνατος. Σ' ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ. >>

<<Βίνσεντ, τι λες; Σοβαρέψου>>.

<<Τι να σοβαρευτώ; Απλά το νιώθω. Δεν θα πεθάνω ποτέ. Το αίμα μου βράζει, κάθε κύτταρο μου είναι σε εγρήγορση και το μυαλό μου είναι κοφτερό σαν ξυράφι. Πάμε, θα στο αποδείξω>>, είπε ο Βίνσεντ και άρπαξε την Κλειώ από το μπράτσο.

Σχεδόν με το ζόρι την έβγαλε από το σπίτι.

<<Βίνσεντ, άσε με. Τι σαχλαμάρες είναι αυτές; Τι πας να κάνεις; >>,είπε η Κλειώ ελευθερώνοντας το χέρι της.

<<Δε σου λέω>>, είπε ο Βίνσεντ με ένα ειρωνικό γελάκι. <<Πρέπει να το δεις και τότε θα με πιστέψεις>>.

Με γρήγορο βήμα ο Βίνσεντ περνούσε ένα ένα τα σιωπηλά σπίτια του χωριού. Η Κλειώ ξοπίσω του μάταια προσπαθούσε να τον αποτρέψει απ' ό,τι παλαβό είχε βάλει στο κεφάλι του.

Έφτασαν στον Oise, τον μεγάλο ποταμό που διαπερνούσε το χωριό. Ο Βίνσεντ στάθηκε με την πλάτη στην όχθη, άνοιξε διάπλατα τα χέρια του και μ' ένα κλείσιμο του ματιού της είπε <<Α, δεν σου είπα. Δεν ξέρω κολύμπι αλλά δεν έχει καμία σημασία πια>> και έπεσε, γελώντας, στα νερά.

Αποσβολωμένη η Κλειώ κοιτούσε τη μορφή του ζωγράφου να χάνεται στο βυθό κάτω από το φως του φεγγαριού. Χίλιες σκέψεις πέρασαν από το μυαλό της. Όλα είχαν πάει εκπληκτικά σκατά. Ήταν το πεπρωμένο του Βίνσεντ να πεθάνει; Ό,τι και να έκανε θα κατέληγε στο ίδιο μακάβριο αποτέλεσμα; *Να τον αφήσω να πνιγεί και να αφήσω τη μοίρα να κάνει τη δουλειά της;* Το κόκκινο κεφάλι του Βαν Γκογκ αναδύθηκε στην επιφάνεια αλλά σύντομα χάθηκε πάλι στα μαύρα νερά. *Το πεπρωμένο φυγείν αδύνατον. Ναι, σιγά.*

Η Κλειώ, ευγνώμων στους γονείς της για τα μαθήματα κολύμβησης που έκανε από το δημοτικό, έβγαλε τα παπούτσια της και βούτηξε στο ποτάμι. Δεν πέρασα όλο αυτό για να πνιγεί, σκέφτηκε.

Το νερό ήταν κρύο αλλά ήρεμο. Πάλι καλά που είναι καλοκαίρι. Ο Βίνσεντ τίναζε τα πόδια και τα χέρια του προσπαθώντας να πάρει ανάσα. Η Κλειώ τον έπιασε από το κολάρο του πουκαμίσου αλλά οι σπασμωδικές κινήσεις του ζωγράφου, τους τράβηξαν και τους

δύο κάτω. Το μαύρο νερό τύλιξε την Κλειώ. Προσπάθησε να αναδυθεί στην επιφάνεια. Ότι αέρας είχε απομείνει στα πνευμόνια της έφευγε μέσα σε φουσκωτές μπουρμπουλήθρες. *Τι όμορφες που είναι*, σκέφτηκε. Το μυαλό της άρχισε να θολώνει και μια γλυκιά αίσθηση σαν να την τύλιξαν με μια αφράτη κουβέρτα, διαπέρασε το σώμα της. Το εν λόγω σώμα όμως αναζητούσε αέρα. Το στήθος της πονούσε και ο λαιμός της είχε γίνει κόμπος. Τότε, το πόδι της ακούμπησε κάτι σταθερό, κλώτσησε με όση δύναμη της είχε απομείνει και ο καλοκαιρινός αέρας χτύπησε το πρόσωπό της. Ρούφηξε άπληστα μερικές ανάσες από αυτό το μαγικό αέριο. Κρατούσε ακόμα το πουκάμισο του Βίνσεντ. Αυτός όμως ήταν πια ακίνητος. Με σίγουρες κινήσεις τον έπιασε από τη μέση και τον έβγαλε στην όχθη. Δεν ήξερε τεχνητή αναπνοή. Μη ξέροντας τι άλλο να κάνει, τον γύρισε στο πλάι και τον χτύπησε στην πλάτη. *Ελα Βίνσεντ, μη μου το κάνεις αυτό. Σε παρακαλώ, πάρε ανάσα.* Μετά από τρία χτυπήματα ο ζωγράφος έβηξε αρκετό νερό, αναπνέοντας ακανόνιστα.

Όταν συνήλθε, γύρισε και με ένα χαζό χαμόγελο της είπε <<Μάλλον έκανα λάθος>>.

<<Μάλλον; Μάλλον; Πώς σου πέρασε από το μυαλό να κάνεις τέτοια βλακεία; Από που κι ως που να είσαι αθάνατος; Φέρεσαι λες και είσαι πέντε χρονών. Παραλίγο να πνιγούμε το καταλαβαίνεις; Πέρασες όλη τη μέρα κλεισμένος στο δωμάτιο, για να κοντέψεις να πεθάνεις για ένα παραλογισμό. Είσαι απαράδεκτος>>.

Ο Βίνσεντ την κοιτούσε σαν δαρμένος σκύλος. Δεν είπε τίποτα, απλά σηκώθηκε και πήρε το δρόμο για το σπίτι.

Στο δωμάτιο του ζωγράφου, ο Βαν Γκογκ είχε ξαπλώσει και φαινόταν να κοιμάται ήρεμα. Η Κλειώ κάθονταν σε μια από τις ψάθινες καρέκλες δίπλα στο κρεβάτι και έκλαιγε βουβά.

Αποφάσισα να παίξω με τη ζωή και θάνατο και να τα αποτελέσματα. Ένωσε όλες τις επιλογές που είχε κάνει να σφίγγουν το στήθος. Τι δουλειά έχω εγώ να θέλω να αλλάξω την ιστορία; Να φέρομαι σαν θεός. Τι δουλειά έχω να βρίσκομαι εδώ; Δεν τον αντέχω άλλο. Παραλίγο να σκοτωθούμε.

Γύρισε και κοίταξε την “Έναστροη Νύχτα πάνω από την Auver sur Oise” που βρισκόταν ακουμπισμένη στο τοίχο. Σηκώθηκε και έβαλε τον πίνακα στο καβαλέτο. Άραγε, μπορούσε να γυρίσει πίσω; Στάθηκε μπροστά στο έργο κι ακούμπησε το χέρι της στον καμβά. Όπως και την άλλη φορά, τα χρώματα άρχισαν να πάλλονται και να περιδινούνται και το μπλε δειλά δειλά υποκλίθηκε και την προσκάλεσε στο χορό. Ήταν έτοιμη να αποδεχτεί την πρόσκληση όταν ένωσε ένα άλλο χέρι στον ώμο της.

<<Κλειώ, τι συμβαίνει;>>, είπε ο Βίνσεντ

<<Γυρίζω εκεί που ανήκω. Ήταν όλα ένα αφέλες παιχνίδι. Είμαι ηλίθια που δεν το κατάλαβα νωρίτερα και νόμιζα ότι έχω θέση εδώ. Κι εσύ ό,τι σου είπα πήγες και το πέταξες στα σκουπίδια>>.

<<Όχι, μείνε. Έχεις δίκιο. Είμαι ένας βλάκας αλλά δεν ήταν παιχνίδι. Κλειώ, έχεις αλλάξει όλη μου τη ζωή>>.

Η Κλειώ γύρισε και τον κοίταξε. Το μπλε σιωπηλά μάζεψε το χέρι του και γύρισε στον καμβά.

<<Ξέρεις κάτι; Θα μείνω για λίγο τουλάχιστον, χωρίς εμένα είσαι μια κινούμενη καταστροφή. Αλλά>>...

<<Τι; Ό,τι θες>>.

<<Όχι άλλες μεταμεσονύχτιες βουτιές>>.

<<Ναι, ναι, εντάξει>>.

<<Πολύ καλά. Ετοίμασε βαλίτσες, φεύγουμε για Παρίσι>>.

Αθήνα, 2018

Ο συντηρητής ξέπλυνε τα τελευταία πινέλα του και τα έβαλε στο βαζάκι στο πλάι του νεροχύτη να στεγνώσουν. Η συντήρηση του χαμένου αριστουργήματος του Βίνσεντ Βαν Γκογκ αποδεικνυόταν δύσκολη δουλειά. Η αφαίρεση της σκόνης που είχε κατακαθίσει με τα χρόνια στο βερνίκι του πίνακα ήθελε λεπτό χειρισμό. Πήρε το μπουφάν του, την τσάντα του και βγήκε από το εργαστήριο κλειδώνοντας την πόρτα.

Όταν πια ο ήχος από τα βήματα του είχε χαθεί, κάτι παράξενο συνέβη. Στο σκοτεινό δωμάτιο, μια ασημί ομίχλη κάλυψε τον πίνακα στο καβαλέτο, την “Έναστρο Νύχτα πάνω από την Auver sur Oise”. Σύντομα διαλύθηκε αλλά δεν ήταν όλα όπως πριν. Τώρα πια, μια νεαρή γυναίκα καθόταν σε ένα από τα τραπεζάκια του καφενείου, με το χέρι της ακουμπισμένο στο πηγούνι και χαμογελούσε στο θεατή.

ΤΕΛΟΣ